

**R.P. Leonardii Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censbris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

**Lessius, Leonardus
Lovanii, 1645**

Art. 4. Vtrum ea, quae conueniunt Filio hominis, possint prædicari de Filio
Dei, & contra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://urn.nbn.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ARTICVLVS III.

*Vtrūm Christus pōsīt dīci,
Homo Dominicus?*

Dominicus. R Espondet negatiū : Et probatur ex D. Augustino qui lib. 1. Retract. cap. 19. hunc modum loquendi retractat, quem usurpauerat lib. 83. quæst. quæst. 36. Ratio est ; Quia Christus est Dominus per essentiam : *Dominicus* autem potius significat aliquid pertinens ad Dominum ; ac proinde quid à Domino distinctum : vt corpus dominicum, passio dominica, voluntas dominica &c. Simili modo non recte diceretur *homo Deificatus*, cùm sit *homo Deus*.

Aduerte tamen ; Si homo accipiatur pro natura humana, recte dici in Christo esse *hominem dominicum, hominem Deificatum*. Sic enim loquuntur Patres ; Sophronius in V I. Synodo act. 11. exp̄s̄e dicit *hominem in Christo Deificatum* ; id est, humanam naturā p̄ficiendō à persona. Athanasius in expositione fidei : *Dominicus*, inquit, *homo, quem ad salutem nostram exhibuit, conditus est ut esset initium viarum Domini*. Et infra : *Via est ipse Dominus homo* : vbi vtroque modo loquendi vititur.

ARTICVLVS IV.

Vtrūm ea qua conueniunt Filio hominis, pōsīt prādicari de Filio Dei : & contrā?

Error Neftorij. R Espondet affirmatiū : estque fide tenendum contrā Nestorium, qui ea qua conueniebant *Filio hominis*, non volebat tribui *Filio Dei*, nisi metaphorice : & ea qua conueniebant *Filio Dei*, nō volebat tribui *Filio hominis*, quia existimabat esse duas personas distinctas. Vtraque tamen tribuebat Christo ; quia nomen Christi ipsi significabat duas personas ; scilicet *Filiū Dei*, & *Filiū hominis*. Verūm hic error satis refutatus est suprā quæst. 2. art. 2.

Notandum est ; Ex hoc Articulo colligi duas Regulas, quibus tota hæc res explicatur.

2. Regula. Prior Regula : *Quidquid dicitur de Filio Dei personaliter vel essentialiter, dicitur etiam de homine, & de Christo* : vt, esse *Filiū Patris æterni*, esse *vngenitum ex Patris substantia*, *Verbum Patris*, *Characterem hypostaseos paternæ*, *principium Spiritus sancti*. Item esse *immensus, immortalis, creatorem, rectorem & sustentatorem omnium*, &c. Hæc regula est fide tenenda. Patet ex locutionibus Scripturæ, D. Iudas in epistola, v. 5. *Iesvs populum de terra Ægypti salvans*. Ioan. 8. v. 58. *Antequam Abramum sieret, ego sum*. Item ex Concilijs, & omnibus ijs quibus suprā qu. 2. art. 1. & alibi ostensum est hunc hominem esse verē & propriè Deum. Ratio est ; Quia in propositione simpliciter & propriè vera ; quidquid dicitur propriè attributo, dicitur etiam de subiecto. Sed hæc propositio est propriè vera : *Itse homo est Filius Dei & Deus* : ergo quidquid dicitur de *Filio Dei*, dicitur de hoc homine.

Dices : Ergo hæc propositio est vera : *Itse homo est immortalis & incorporeus*, ac proinde con-

traria dicentur de eodem, vel etiam contradictionia : nam idem homo est mortalis & corporeus. Respondeo, Tales locutiones sèpè in Patribus & Concilijs reperiuntur : vt Chalcedonensi act. 1. & in VI. Synodo act. 11. Vnde concedo esse propriè veras. Sed aduerte, Illa attributa, non ne-
Mortalis
gatiū aut priuatiū accipienda esse ; v. g. vt im-
immortali
mortalis, sit idem, quod non mortalis ; sed vt si-
contradi-
toria
gnificant positivam proprietatem Dei, à qua ipse dicitur immortalis &c. hoc modo, esse corporeū & incorporeū, mortalem & immortalem, non sunt contradictionia ; sed significant diuersas prop̄ties positivias, conuenientes eidem personæ per diuersas naturas : vnde nihil obstat quod videantur esse contraria. Si autem accipiatur ut significant negationes, tunc illæ propositiones sunt falsæ ; quia negatio totum destruit : vnde significaretur Christum nullo modo esse corporeū. Quare D. Thomas a. 8. ad 2. dicit non esse ita loquendum sine expositione vel limitatione : v. g. Christus est immortalis, incorporeus, secundūm naturam diuinam. Quamuis hoc non ita scrupulosè à Patribus obseruetur.

Secunda Regula : *Quidquid dicitur de homine essentialiter vel necessariō, & quidquid dicitur de hoc homine, etiam accidentariē, dicitur quoque de Filio Dei & Deo*. Ut, constare anima & carne ; habere intellectum, voluntatem, appetitum sensituum. Item nasci, flere, crescere, subditum esse, esurire, fistire, fatigari, turbari, tristari, admirari, timere, pati, crucifigi, mori, resurgere &c. Est etiam fita de tenenda. Ut patet ex dictis suprā qu. 2. art. 2. Sic Actoriū 20. v. 28. dicitur Deus acquisiuitus Ecclasiā sanguine suo, & prioris ad Cor. 2. v. 8. Dominus gloria dicitur crucifixus. Ratio est ; Quia Deus est propriè homo : ergo quidquid dicitur de homine necessariō, vel etiam de hoc homine quamvis accidentariē, dicitur absolute de Deo.

ARTICVLVS V.

Vtrūm ea qua conueniunt Filio hominis, pōsīt prādicari de natura diuina : & qua conueniunt Filio Dei, de natura humana?

R Espondet negatiū : Quia id quod est proprium alicui rci, non potest dici de alio, nisi hoc, illi rci identificetur. Atqui natura diuina non identificatur *Filio hominis*, quia homo est : nec natura humana *Filio Dei*. Ergo qua de *Filio hominis* dicuntur (vt esse passum, mortuum, sepultum) non possunt dici de natura diuina. Et qua dicuntur de natura humana (vt esse puram creaturam, esse assumptam ad vniōnem hypostaticam) non dicuntur de *Filio Dei*. Vide D. Tho. Dices, D. Augustinus Tract. 47. in Ioan. dicit ; *Verbum est Christus, Anima est Christus, Caro est Christus* : ergo &c. Respōdeo, Est figurata locutio. Nil enim vult aliud dicere, quam Carnem & Animam existere in eodem supposito, sive sint coniuncta sive separata. Simili modo improposita est locutio, cùm *Vita* dicitur esse mortua in Hymno Ecclesiastico. Est enim dumtaxat vera, ratio *unionis* ne identitatis vitæ cum Verbo ; non autē forma *s. Crucis*, litter : vnde non est passim usurpanda.

I i Notandum